

การจัดการองค์ความรู้ KM

การจัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ

โดย สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

คำนำ

เอกสารการจัดการองค์ความรู้ (knowledge management) จัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๗ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส จัดทำขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงานของคณะทำงานเพื่อยกระดับการส่งเสริมและพัฒนาพืชเศรษฐกิจของจังหวัดนราธิวาสให้มีคุณภาพ สอดรับกับนโยบายและภารกิจของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยผู้จัดทำ ได้สรุปผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางข้อเสนอแนะ ประเด็นเน้นหนัก เพื่อให้การพัฒนาพืชเศรษฐกิจในปีถัดไป สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง นำไปปรับใช้ในการดำเนินงานต่อไป

คณะผู้จัดทำ
สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส
กันยายน ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้	
๑) ปัญหา ความท้าทาย หรือการพัฒนา ทำไมจึงสำคัญและควรได้รับการแก้ไข	๑
๒) ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือ	๔
ส่วนที่ ๒ แนวทางจัดการความรู้	
๑) วิธีการจัดการดำเนินงาน	๑๐
๒) ผลการดำเนินงาน	๑๒
ส่วนที่ ๓ ผลลัพธ์การจัดการความรู้	
๑) สรุปผลที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ระบุประโยชน์ที่เกิดขึ้นในเชิง รูปธรรมให้ชัดเจน	๒๓
๒) ข้อเสนอแนะ	๒๔
ภาคผนวก	
ภาพการดำเนินกิจกรรมการจัดการความรู้ (infographic)	๒๖

การจัดการองค์ความรู้ (knowledge management) จัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ ประจำปี ๒๕๖๗

*****

ส่วนที่ 1 เป้าหมายการจัดการความรู้

๑) ที่มาของการจัดการความรู้ ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการปฏิบัติงาน

พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ลักษณะพิเศษด้านเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับต่างประเทศที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประสบปัญหาด้านความมั่นคง ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงแห่งชาติและความสงบสุขของประชาชนโดยรวม รัฐบาลได้มุ่งเน้นให้ความสนใจอย่างใกล้ชิดมาโดยตลอดและกำหนดนโยบายความมั่นคงแห่งชาติสำหรับพื้นที่ดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ โดยมีขอบเขตครอบคลุมการดำเนินงาน ทั้งในด้านการเมือง การทหาร การเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยา ซึ่งด้านเศรษฐกิจประชาชนในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) ประสบปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และอาชีพในด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้จึงได้ใช้กรอบแนวทางการปฏิบัติตาม (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ เป็นเครื่องมือในการบูรณาการแปลงนโยบายฯ ไปสู่การปฏิบัติ ขับเคลื่อนงานภายใต้แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีแนวทางดำเนินการ ๓ แนวทาง คือ แนวทางด้านความมั่นคง แนวทางด้านการพัฒนา และแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในมิติแนวทางการพัฒนา แผนงานที่ ๕ แผนงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ มุ่งแก้ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงอย่างชัดเจน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นเจ้าภาพแผนงาน/โครงการ และในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ศอ.บต. มีแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากตามสภาพภูมิศาสตร์และภูมิสังคมที่เป็นการพัฒนาจากชายทะเล สู่อุดเขา ผ่านโครงการเมืองปูทะเล เมืองพืชพลังงาน เมืองผลไม้ และเมืองปศุสัตว์ นำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางอาหารและสร้างเศรษฐกิจชุมชน เป็นเมืองนวัตกรรมอาหารภายใต้ระเบียบเศรษฐกิจฮาลาล เชื่อมโยงกับสมาชิกอาเซียนและประเทศโลกมุสลิม ซึ่ง ศอ.บต. ได้กำหนดจุดมุ่งเน้นของกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากที่เกี่ยวข้องกับกรมส่งเสริมการเกษตรคือ การส่งเสริมปลูกพืชพลังงานและพืชเศรษฐกิจใหม่รองรับเมืองพืชพลังงาน และเมืองผลไม้ รวมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกรยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรให้สูงขึ้น และได้รับการรับรองมาตรฐานต่าง ๆ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้นำแนวทางพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” และ “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการจัดทำโครงการและกิจกรรม บนฐานความต้องการของประชาชนและศักยภาพของพื้นที่เป็นสำคัญ เพื่อลดและบรรเทาปัญหาต่างๆ ในพื้นที่เสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร ลดรายจ่ายสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างเกษตรกรและชุมชนให้มีความเข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

จังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่ที่มีการปลูกไม้ผลกันอย่างแพร่หลาย เกษตรกรในพื้นที่นิยมปลูกไม้ผลเนื่องจากเป็นไม้ยืนต้นที่มีอายุยืน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้นาน และนิยมบริโภค จากข้อมูลในปัจจุบันข้อมูลการปลูกไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ในปี ๒๕๖๗ ของจังหวัดนราธิวาส ได้แก่

ทุเรียน มีเนื้อที่เพาะปลูก ๓๐,๙๙๔ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๒๘,๗๑๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๘๒๙ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลองกอง มีเนื้อที่เพาะปลูก ๓๓,๔๘๖ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๓๓,๔๘๖ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๓๑๙ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และมังคุด มีเนื้อที่เพาะปลูก ๒๕,๗๗๑ ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว ๒๔,๑๙๖ ไร่ มีผลผลิตเฉลี่ย ๔๖๔ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลการผลิตไม้ผลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเฉลี่ยทั้งประเทศ ปี ๒๕๖๗ ทุเรียน มีผลผลิตเฉลี่ย ๑,๓๒๐ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ลองกอง ผลผลิตเฉลี่ย ๒๑๘ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และมังคุด ผลผลิตเฉลี่ย ๖๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี จะเห็นได้ว่าการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจในจังหวัดนราธิวาสบางชนิดยังคงมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยทั้งประเทศ และผลผลิตคุณภาพมีน้อยกว่าภูมิภาคอื่น ผลจากการใช้เทคโนโลยีในการผลิตยังไม่มาก มีโรคและแมลงรบกวน และแปลงที่ได้รับการรับรองมาตรฐานความปลอดภัย (GAP) ยังมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ปลูกทั้งหมด ส่งผลให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตในราคาต่ำ นอกจากนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าผลผลิต การแปรรูป การบริหารจัดการด้านการตลาดและการตลาดออนไลน์ และยังพบปัญหาทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด ประกอบกับในปัจจุบันทุเรียนมีบทบาทสำคัญมากขึ้นจากราคาที่ขยายตัวตามอุปสงค์จากต่างประเทศที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากสาธารณรัฐประชาชนจีน หน่วยงานภาครัฐจำเป็นต้องให้ความรู้และสนับสนุนปัจจัยการผลิตอย่างเร่งด่วนให้แก่เกษตรกรเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร นำข้อมูลทรัพยากรดินไปสู่แนวทางการนำใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม และผลงานวิจัยมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ผลิตไม้ผลในพื้นที่ภาคใต้ชายแดน

๒) ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (KV)

ความต้องการพัฒนางานตามภารกิจ

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้วางแนวทางการขับเคลื่อนภารกิจกรมส่งเสริมการเกษตร ในปี ๒๕๖๗ ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาด้านการเกษตรของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า ว่าด้วยนโยบายสามเท่าในเวลา ๔ ปี โดยนำหลักการ “ตลาดนำ นวัตกรรมเสริม เพิ่มรายได้” โดยเน้นขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ สร้างสินค้าเกษตรมูลค่าสูง (High Value) ควบคู่ไปกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า ทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Low Carbon) และเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในภาคการเกษตรรวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน สู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital DOAE) และขับเคลื่อน BCG Model รวมทั้งปรับเปลี่ยน วิธีการทำงานสู่การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital DOAE) เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน สมดุล ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาไม้ผลเศรษฐกิจจังหวัดนราธิวาสเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า ทำให้สามารถจำหน่ายในราคาที่สูงขึ้น เป็นโอกาสในการเพิ่มช่องทางการตลาดใหม่ๆ ในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดระหว่างประเทศ และช่วยเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ สำหรับการดำเนินงานของจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนไม้ผลเศรษฐกิจ มีดังนี้

๑. **ยุทธศาสตร์ชาติ** ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการเกษตร หนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว เศรษฐกิจสีน้ำเงิน และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ จังหวัดนราธิวาสโดยสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาสได้รับงบประมาณจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ให้ดำเนินโครงการยกระดับการพัฒนาไม้ผลที่มีศักยภาพ (ทุเรียน ลองกอง และมังคุด) ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสู่มาตรฐาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนา พัฒนาความรู้ของเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนให้มีความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป และการจัดทำตลาดออนไลน์เพิ่มขึ้น ให้เกษตรกรสามารถเพิ่มมูลค่าผลผลิตโดยใช้กลไกตลาดนำการผลิต ประกอบกับส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เพิ่ม

ช่องทางการตลาดแก่เกษตรกรผู้ปลูกไม้ผล ขยายผลการพัฒนาไม้ผลที่มีศักยภาพ สามารถเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนได้มากขึ้น เพื่อสร้างโอกาสให้เกษตรกรได้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น เป็นการสร้างรายได้และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการจัดการดินอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนตลอดไป

๒. **จังหวัดนราธิวาส** ได้มีการจัดงานวันลองกอง เพื่อเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่เกี่ยวกับการพัฒนาการผลิตการเกษตรต่างๆ ไปสู่เกษตรกรของจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง โดยจัดขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๑๙ และจัดติดต่อกันเป็นประจำทุกปี ในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๕ กันยายน จนถึงปัจจุบัน นับเป็นปีที่ ๔๗ ซึ่งในปี ๒๕๖๗ นี้ ได้ขยายเวลาการจัดงานเพิ่มขึ้นเป็น ๑๐ วัน เพื่อให้พี่น้องประชาชนได้มีโอกาสชมกิจกรรมภายในงานได้มากขึ้น กิจกรรมที่ทุกคนสนใจและเข้าชมมากที่สุดคือ การประกวดผลผลิตลองกองและนิทรรศการ ของหน่วยงานต่างๆ และที่สำคัญที่สุดในงานวันลองกองที่นราธิวาส คือ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯพระราชดำเนินพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศการประกวดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรเป็นประจำทุกปีนับเป็นขวัญและกำลังใจแก่พสกนิกรชาวจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียงโดยทั่วกัน

๓. **สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส** ได้นำแนวทางการพัฒนาการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ (ลองกอง, มังคุด) มาขับเคลื่อนงานส่งเสริมเกษตรจังหวัดนราธิวาสปี พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ โดยมุ่งเน้นไปที่การทำคุณภาพ

ความพยายามที่ผ่านมาของรัฐบาล

(และ/หรือภาคส่วนอื่นๆ) ในการเผชิญกับปัญหา หรือการ พัฒนาการเกษตรนั้นเป็นอย่างไร ประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหน มีหน่วยงานใด เกี่ยวข้องบ้าง ปัจจัยแห่งความสำเร็จและไม่สำเร็จคืออะไร (KSF)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factors : KSF) และไม่สำเร็จ (Key Fail Factors : KFF)

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ผ่านมา	ปัจจัยแห่งความไม่สำเร็จที่ผ่านมา
<p>๑. การส่งเสริมการตลาด ไม้ผลเศรษฐกิจ (ลองกอง ทุเรียน มังคุด) เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์</p> <p>๓. การฟื้นฟูสวนไม้ผลเศรษฐกิจ (ลองกอง ทุเรียน มังคุด) การสนับสนุนให้เกษตรกรได้รับความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการจัดการสวนไม้ผลนราธิวาส</p> <p>๔. ความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและรัฐบาล การมีความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาสระหว่างภาคเอกชนและรัฐบาลช่วยให้มั่นใจว่ามีการใช้ทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน</p> <p>๕. การวิจัยและพัฒนา การลงทุนในการวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ช่วยให้มีการพัฒนาไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาสที่มีคุณภาพและมีความทนทานต่อโรคและแมลงมากขึ้น</p>	<p>๑. โรคและแมลง การระบาดของโรคและแมลงที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อผลผลิตไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาส</p> <p>๒. ขาดความรู้และทักษะ ขาดการฝึกอบรมและความรู้ในการจัดการสวนไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาสที่มีประสิทธิภาพทำให้เกษตรกรไม่สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ</p> <p>๓. การเข้าถึงทุน ขาดทุนหรือการเข้าถึงทุนที่เพียงพอสำหรับการพัฒนาไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาสทำให้การพัฒนาไม่สามารถดำเนินไปตามแผนได้</p> <p>๔. สภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศที่ไม่แน่นอนส่งผลกระทบต่อผลผลิตและคุณภาพของไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาส</p>

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนา

นโยบาย ยุทธศาสตร์จากภายในและภายนอก

๑) นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๑. **ยุทธศาสตร์ชาติ** ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากร ธรรมชาติยั่งยืน” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ โดยมีความเกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง **ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)** ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

๒. **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนระดับต่าง ๆ ในลักษณะที่มีการบูรณาการและเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติด้านที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการดา

เนินการที่เกี่ยวข้องให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติภายในปี ๒๕๘๐ โดยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีทั้งหมด ๒๓ ฉบับ ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๑๕ ฉบับ ได้แก่ ความมั่นคง การเกษตร (หลัก) การท่องเที่ยว พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ เขตเศรษฐกิจพิเศษ พลังทางสังคม เศรษฐกิจฐานราก การเติบโตอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๓. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ มีจุดมุ่งหมายสูงสุดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้สามารถบรรลุผลตามเป้าหมายการพัฒนาระยะยาวที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยมุ่งหวังให้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ทำหน้าที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนที่มีลำดับความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในระยะ ๕ ปี และเพื่อผลักดันให้ประเทศสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนสู่ความเจริญเติบโต ที่ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน โดย (ร่าง) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ได้กำหนดทิศทาง และเป้าหมายของการพัฒนาบนพื้นฐานของแนวคิดที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ (๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) แนวคิด Resilience (๓) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ และ (๔) โมเดลเศรษฐกิจ BCG และได้กำหนดหมุดหมายการพัฒนา จำนวน ๑๓ ประการ ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวน ๙ หมุดหมาย ได้แก่ (๐๑) ไทยเป็นประเทศชั้นนำ ด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง (๐๒) ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพ และความยั่งยืน (๐๕) ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุน และยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค (๐๗) ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีคุณภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ (๐๘) ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน (๐๙) ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม (๑๐) ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ (๑๑) ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ (๑๓) ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบ โจทย์ประชาชน

๔. แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีรายได้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ต่อปี” ประกอบด้วย ๕ เป้าหมาย คือ (๑) ผลผลิตทั้งหมดรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น (๒) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้น (๓) รายได้สุทธิครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น (๔) สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกร) มีศักยภาพเพิ่มขึ้น (๕) การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการผลิตทางการเกษตรมีความสมดุล ประเด็นการพัฒนามี ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) เสริมสร้างความมั่นคงทางการเกษตร (๒) ยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคเกษตร (๓) สร้างความเสมอภาคและกระจายความเท่าเทียมทางสังคมเกษตร (๔) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (๕) พัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และงานวิจัยด้านการเกษตร

๕. แผนปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ด้านการส่งเสริม

เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มุ่งเน้นส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและมาตรฐาน พัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์สร้างความโดดเด่น ของสินค้าในแต่ละพื้นที่ สร้างเรื่องราวแหล่งกำเนิดของสินค้า (Story) สร้างตราสินค้า (Brand) สนับสนุน การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวและบริการ และส่งเสริมการตลาด

เพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรและชุมชน พัฒนาระบบข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ ส่งเสริมและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร และต่อยอดสู่มรดกทางการเกษตร รวมทั้งรวบรวมพันธุ์พืชพื้นถิ่น ผลิตและขยายพันธุ์ และกระจายสู่เกษตรกรเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและเพื่อการอนุรักษ์ ตลอดจนพัฒนาฐานข้อมูลพันธุ์พืชพื้นถิ่นเพื่อเป็นฐานในการสนับสนุนการพัฒนาและวางแผนการดำเนินงาน

๖. แผนพัฒนาจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ จังหวัดนราธิวาส โดยคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) จังหวัดนราธิวาส ได้จัดทำแผนพัฒนาจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนราธิวาส **“เมืองสงบสุข นำอยู่”** ประกอบด้วย ๒ ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

- พัฒนาและส่งเสริมการผลิต การเกษตรกรรม การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การลงทุน การค้าชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษ อย่างต่อเนื่องและเกิดรายได้ภาคประชาชนยั่งยืน

- พัฒนาคุณภาพชีวิต ลดความเหลื่อมล้ำ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ และบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย นำไปสู่ความมั่นคงและสันติสุขที่ยั่งยืน

แผนพัฒนาจังหวัดนราธิวาส พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ กำหนดเป้าหมายการพัฒนา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจโดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมบนพื้นฐานสังคมพหุวัฒนธรรม ให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป

ปัญหา ความต้องการ ความคาดหวังของเกษตรกร ลูกค้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholder

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัญหา ความต้องการ และความคาดหวัง
<p>บุคลากร</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เจ้าหน้าที่รัฐมีความคาดหวังต่อการเข้าถึงทรัพยากรที่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น งบประมาณ และเทคโนโลยี ๒. เจ้าหน้าที่รัฐต้องการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้ของตนเอง เพื่อให้สามารถทำงานในการพัฒนาองค์กรคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๓. ได้รับการส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงาน
<p>เกษตรกร</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อไร่ ลดต้นทุนการผลิต ๒. การเพิ่มรายได้ต่อไร่ แก้ไขปัญหาหนี้สิน ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ๓. แหล่งเงินทุนสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน ๔. การบริหารจัดการที่ดินทำกิน การจัดการแหล่งน้ำ และการแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ๕. มีช่องทางการขายทั้งออฟไลน์และออนไลน์ในสื่อโซเชียลต่างๆ ๖. ผลักดันและขยายการส่งออกไปยังตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น <p>ส่งเสริมการพัฒนาพื้นที่การเกษตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และสร้างรายได้เพิ่ม</p> <p>แปรรูปโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณูปการหลายของผลิตภัณฑ์</p>

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	ปัญหา ความต้องการ และความคาดหวัง
คู่ค้า	๑. สินค้าปลอดภัยมีคุณภาพปลอดภัย ได้มาตรฐาน ๒. มีบรรจุภัณฑ์สวยงาม ยืดอายุสินค้าเกษตรได้ ๓. มีความยั่งยืนในการทำการค้า ๔. ราคาเหมาะสมกับคุณภาพสินค้า ๕. มีอายุการเก็บรักษาที่ยาวนาน
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑. <u>กระทรวงเกษตรและสหกรณ์</u> กำหนดนโยบายที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกรตลอดกระบวนการผลิต ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรหลักของภาคการเกษตร และเกษตรกร ซึ่งจะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภายในกระทรวงเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้บรรลุตามเป้าหมาย <u>กรมส่งเสริมการเกษตร</u> ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ๓. <u>สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส</u> พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ให้แก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการผลิต การแปรรูป และการตลาดเกษตรอินทรีย์ สามารถถ่ายทอดให้เกษตรกรได้

๓) สถานการณ์ การเมือง, เศรษฐกิจ, สังคม, เทคโนโลยี, กฎหมาย, สิ่งแวดล้อม กับ โอกาส และผลกระทบต่อเกษตรกรของจังหวัด

P Political การเมือง	E Economic เศรษฐกิจ	S Social สังคม	T Technology เทคโนโลยี	E Environment สภาพแวดล้อม
๑. ปัญหาการสู้รบระหว่างประเทศ ๒. กฎหมายกีดกันทางการค้า ๓. ปัญหาการเมืองภายในประเทศ ๔. นโยบายการค้าระหว่างประเทศ ๕. นโยบายการสนับสนุนสินค้าเกษตรของภาครัฐ	๑. รายได้ของผู้บริโภค ๒. ราคาสินค้า ๓. ต้นทุนการผลิต ๔. หนี้สินครัวเรือน ๕. การลงทุนในภาคเกษตร ๖. คู่แข่งทางการค้า	๑. พฤติกรรมผู้บริโภค ๒. แนวโน้มการรักสุขภาพ ๓. การเข้าถึงข้อมูล ๔. สังคมสื่อออนไลน์ ๕. การศึกษา	๑. เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะเพื่อควบคุมการผลิต ๒. เทคโนโลยีด้านการยืดอายุการเก็บรักษา ๓. เทคโนโลยีด้านการแปรรูป ๔. การปรับปรุงสายพันธุ์	๑. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ๒. การใช้พลังงานทดแทน ๓. การแพร่ระบาดของโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ ๔. เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ ๕. การใช้สารเคมีในแปลงเกษตร

ส่วนที่ 2 แนวทางจัดการความรู้

๑. ช่องทางการจัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน

สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส จัดเก็บองค์ความรู้ของหน่วยงาน (Knowledge Assets) อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย คือ เว็บไซต์ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส (<https://narathiwat.doae.go.th/province/>)

๒. รายละเอียดองค์ความรู้แนวทางการพัฒนาolongคุณภาพ จังหวัดนราธิวาส

๒.๑ การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ศักยภาพไม้ผลเศรษฐกิจนราธิวาส

ศักยภาพ/จุดเด่น	ปัญหาข้อจำกัด	แนวทางการพัฒนา/แก้ไข
๑. มีแนวทางการพัฒนาผลไม้ไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๗๐ รองรับ การส่งเสริมและพัฒนาการผลิต และการตลาดไม้ผลเศรษฐกิจ ๒. เป็นสินค้าอัตลักษณ์ประจำ จังหวัด และได้ตราสัญลักษณ์สิ่ง บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	๑. การส่งออกล่องกอง ทุเรียน มีปริมาณ น้อยเนื่องจากปัญหาเรื่องแมลงที่ติดไป กับข้อผล และปัญหาอายุการเก็บ รักษาสั้น ๒. เนื้อที่ให้ผลโดยรวมลดลง เนื่องจาก ราคาผลผลิตตกต่ำต่อเนื่อง เกษตรกร จึงทยอยโค่น สางต้นล่องกองออกทุก ปีเพื่อปลูกทุเรียนทดแทน	๑. การบริหารจัดการล่องกองเชิงคุณภาพ มีโครงการ การจัดการคุณภาพและ พัฒนาผลผลิต เช่น ส่งเสริมการผลิต ตามมาตรฐานแปลง GAP ๒. การบริหารจัดการเชิงปริมาณ มุ่งเน้นการบริหารจัดการผลผลิตใน ฤดูกาล โดยจัดสมดุลอุปสงค์และ อุปทาน ประมาณการผลิต ล่วงหน้า และเชื่อมโยงตลาดเพื่อ รองรับผลผลิต

๒.๒ กระบวนการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมของชุมชน

๒.๒.๑ การจัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ

เวทีชุมชนครั้งที่๑ แผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน

เพื่อเตรียมความพร้อม สร้างความเข้าใจ และปรับกระบวนการทัศนในการดำเนินการพัฒนาเชิงพื้นที่ และ ร่วมวิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่ กำหนดเป้าหมายร่วมของการพัฒนาเพื่อจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรของ ชุมชน

กระบวนการ

๑) ชี้แจงสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เป้าหมาย เกี่ยวกับแนวคิดโครงการ ขั้นตอนการดำเนินงานโครงการ เพื่อปรับกระบวนการทัศน การขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ผ่านกลไก ต่าง ๆ

๒) วิเคราะห์สถานการณ์ของพื้นที่ โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ เช่น ข้อมูล ไร่ใช้ประโยชน์ของพื้นที่ (Zoning) ข้อมูลการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล (Individual Farm Production Plan : IFPP) ข้อมูล

ทะเบียนเกษตรกร ทำการสังเคราะห์/วิเคราะห์ เพื่อค้นหาศักยภาพ ปัญหาต่าง ๆ ของพื้นที่ และกำหนด เป็นแนวทางพัฒนาของพื้นที่

๓) กำหนดเป้าหมายร่วมของการพัฒนาเชิงพื้นที่โดยเกษตรกรผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย

๔) นำผลกรวิเคราะห์ศักยภาพ หรือสภาพปัญหาของพื้นที่มาลำดับ ความสำคัญเพื่อจัดทำแผน กิจกรรมและแผนพัฒนาศักยภาพกลุ่มโดยให้ชุมชน มีส่วนร่วม ด้วยการใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ ตามที่เหมาะสม เพื่อร่วมกันระดม ความคิดเห็น ให้เห็นสถานการณ์ แนวโน้มในอนาคต ศักยภาพพื้นที่ และความต้องการ ความพร้อมของเกษตรกรและชุมชน เพื่อให้ได้ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาในลักษณะกรอบแนวคิดว่าทำไมต้องพัฒนา พัฒนาอะไร พัฒนาใคร พัฒนาที่ไหน พัฒนาเมื่อไหร่ พัฒนาอย่างไร เชื่อมโยงกับชุมชนอย่างไร ชุมชนจะ ได้ประโยชน์อย่างไร

๕) บูรณาการงบประมาณ ทรัพยากร องค์ความรู้ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในพื้นที่ เพื่อให้การ สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนพัฒนาเกษตร ตามบทบาทของหน่วยงาน

เวทีชุมชนครั้งที่ ๒ พัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการกลุ่ม และเชื่อมโยงเครือข่าย

เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพกลุ่ม และเชื่อมโยงเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนพัฒนากลุ่ม พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยี เติมเต็มองค์ความรู้ตามความต้องการของเกษตรกร โดยกระบวนการแบบมีส่วนร่วม

กระบวนการ

๑) จัดกิจกรรมเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบการบริหาร จัดการกลุ่มเครือข่าย

๒) วิเคราะห์การเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่และเครือข่ายจากกรมส่งเสริมเกษตร ได้แก่ แปลงใหญ่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน Young Smart Farmer/Smart Farmer องค์กรเกษตรกรอื่นๆ ฯลฯ เพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรม ตามแผนพัฒนากลุ่ม สร้างกระบวนการการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน และสนับสนุนการพัฒนาเชิงพื้นที่ตามบทบาทของตน

๓) ถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้ตามความต้องการของชุมชน หรือ ตามความจำเป็น เพื่อ เสริมสร้างศักยภาพการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยบูรณาการกับ หน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ตามบทบาท และภารกิจ

เวทีชุมชนครั้งที่ ๓ สรุปบทเรียนและคืนข้อมูลสู่ชุมชน

เพื่อสรุปบทเรียนการพัฒนาเชิงพื้นที่ และคืนข้อมูลสู่ชุมชน

กระบวนการ

๑) สรุปบทเรียน ผลการบูรณาการแผนพัฒนาการเกษตรของชุมชน และประเมินผลการพัฒนา เชิงพื้นที่ในปีที่ ๑

๒) คืนข้อมูลผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่

- จัดทำแผนการพัฒนาการเกษตรของชุมชน (แผนระยะ ๕ ปี)

- กำหนดรูปแบบการกระจายผลประโยชน์ทั้งในด้านทรัพยากร องค์ความรู้ สู่

เกษตรกรหรือคนในชุมชน

- กำหนดแนวทางการขยายผลความสำเร็จสู่ชุมชนอื่นในระดับ ตำบล/อำเภอ/จังหวัด เพื่อเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายการพัฒนาเชิงพื้นที่

๒.๓ ผลการจัดเวทีชุมชน

๒.๓.๑ เป้าหมายการพัฒนาของชุมชน

พื้นที่เป้าหมาย				
ลำดับ	อำเภอ	ตำบล	สินค้าหลัก	สินค้ารอง
๑	เมืองนราธิวาส	บางปอ	ทุเรียน	ผลผลิตแปรรูป
๒	ยี่งอ	ลูโตะปือซา	ลองกอง	ปาล์มน้ำมัน
๓	รือเสาะ	ลาโละ	ทุเรียน	กล้วย, สละ
๔	แว้ง	เอราวัณ	ทุเรียน	ปาล์มน้ำมัน
๕	ศรีสาคร	ศรีสาคร	ทุเรียน	ยางพารา
๖	ตากใบ	พร่อน	มะพร้าว	ปาล์มน้ำมัน
๗	ระแงะ	บองอ	ทุเรียน	ปาล์มน้ำมัน
๘	บาเจาะ	ปะลุกาสาเมาะ	ทุเรียน	ชันโรง
๙	สุโหงปาดี	โต๊ะเต็ง	ทุเรียน	ลองกอง
๑๐	สุโหงโก-ลก	บูโยะ	ทุเรียน	ปาล์มน้ำมัน
๑๑	สุคีริน	เกียร์	ทุเรียน	ข้าวโพด
๑๒	จะแนะ	ผดุงมาตร	ทุเรียน	กล้วย แตงโม
๑๓	เจาะไอร้อง	บุกิต	ทุเรียน	ผักสวนครัว

๒.๓.๒ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาของการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT)	
จุดแข็ง (Strength : S)	จุดอ่อน (Weaknesses)
S๑ ลองกองและทุเรียนนราธิวาส เป็นผลผลิตคุณภาพ มีรสชาติดี มีอัตลักษณ์ของผลผลิตที่โดดเด่น ได้รับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)	W๑ ต้นทุนการผลิตสูง จากการใช้สารเคมีเกินความจำเป็นและจ้างแรงงานมากขึ้น
S๒ มีแหล่งเรียนรู้การผลิตลองกองคุณภาพที่ทรงคุณค่าในพื้นที่ จากปราชญ์เกษตรของแผ่นดิน ๒ ราย และแปลงลองกองที่ได้รับมาตรฐานอินทรีย์ ๒ แปลง และแปลง GAP ๔๙๒ แปลง	W๒ เกษตรกร ขาดองค์ความรู้ในเรื่องการผลิตและทักษะการ เป็นผู้ประกอบการ ระบบการค้า เทคโนโลยี การตลาด การพัฒนา บรรจุภัณฑ์ และการบริหารจัดการที่ดี ในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพในเชิง
S๓ สภาพพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีป่าพรุโต๊ะแดงที่สมบูรณ์ผืนใหญ่ที่สุดของประเทศไทย มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าฮาลา-บาลา เพื่อรักษาป่าดิบ-สุโหงป่าติ และมีลุ่มน้ำสำคัญ ๓ ลุ่มน้ำ ประกอบด้วย แม่น้ำสายบุรี แม่น้ำสุโหงโกลก และแม่น้ำบางนรา ซึ่งเป็นต้นน้ำที่เพียงพอ มีพื้นที่รองรับการทำการเกษตรขนาดใหญ่	W๓ การบริหารจัดการระบบน้ำยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดแคลนน้ำและระบบชลประทานในการ อุปโภค บริโภคและการเกษตรในบางพื้นที่
S๔ โครงสร้างประชากรเป็นวัยหนุ่มสาวซึ่งอยู่ในกำลังแรงงานสูง ประมาณ ๓๔๕,๗๙๙ คน สามารถรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการจ้างงานในพื้นที่ ที่มีอัตลักษณ์เดียวกันกับประเทศเพื่อนบ้าน และมีทักษะทางภาษามลายู ซึ่งสามารถใช้ได้อย่างกว้างขวางในประชาคมอาเซียน	W๔ ต้นพันธุ์ลองกองในพื้นที่อายุเยอะ จากผลผลิตที่ลดต่ำลงในแต่ละปี
S๕ กลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกไม้ผลเศรษฐกิจมีความเข้มแข็งจากการรวมกลุ่มแปลงใหญ่ลองกอง เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกลองกองมากที่สุดของประเทศไทย	W๕ ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ มีความแปรปรวนสูง ไม่สามารถควบคุมราคาของผลผลิตได้ และขาดตลาดรองรับ
S๖ จังหวัดนราธิวาสมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทางศาสนา ภาษา และอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่หลากหลาย	

การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT)	
โอกาส (Opportunities)	ความเสี่ยง (Threats)
O๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสินค้าเกษตรอัตลักษณ์	T๑ สภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไป และภัยธรรมชาติมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น (เช่น น้ำท่วม แห้งแล้ง การกัดเซาะชายฝั่ง) ส่งผลกระทบต่อผลผลิต
O๒ จังหวัดนราธิวาสมีประชากรนับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมาก จึงเป็นโอกาสที่จังหวัดนราธิวาสที่จะพัฒนาสินค้าและบริการที่เชื่อมโยงกับโลกมุสลิม	T๒ ปัญหาเหตุการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่ทำให้เกิดความไม่มั่นใจในความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่จะเข้ามาลงทุนในพื้นที่
O๔ การเติบโตของตลาดมุสลิม และกระแสความตื่นตัวของตลาดอาหารปลอดภัย ที่จะเป็นโอกาสในการพัฒนาอาหารฮาลาล และอาหารปลอดภัยของพื้นที่ และการเชื่อมโยงตลาดกับ กลุ่มประเทศมุสลิม	T๓ การแพร่ระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ส่งผลให้คุณภาพผลผลิตและราคาลดต่ำลง
O๕ สิทธิพิเศษทางด้านภาษีและการลงทุนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามนโยบายของรัฐ เช่น การพักใช้และการเพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งเขตปลอดอากร	T๔ ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศมาเลเซีย ที่ส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส
O๖ เส้นทางคมนาคมครอบคลุมทั้งทางบก ทางราง มีเส้นทางรถไฟจากกรุงเทพมหานครจรดชายแดนรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ทางน้ำ มีท่าเรือเชิงพาณิชย์ ทางอากาศมีท่าอากาศยานนานาชาตินราธิวาส ซึ่งมีศักยภาพในการเชื่อมโยงโครงข่ายการคมนาคมในระดับนานาชาติ	
O๘ มีสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ และมีศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อ การศึกษานราธิวาส สำหรับการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ การพัฒนารูปแบบและแหล่งการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อมและดาราศาสตร์ การค้นคว้า วิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์เพื่อวิถีชีวิตของชุมชน	
O๙ การเติบโตของตลาดมุสลิม และกระแสความตื่นตัวของตลาดอาหารปลอดภัย ที่จะเป็นโอกาสในการพัฒนาอาหารฮาลาล และอาหารปลอดภัยของพื้นที่ และการเชื่อมโยงตลาดกับ กลุ่มประเทศมุสลิม	

๒.๓.๓ การกำหนดกลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจคุณภาพ

การวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย โดยนำผลการวิเคราะห์ศักยภาพและปัญหาของจังหวัด ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ ความท้าทาย ชำรงต้น มาใช้กำหนดทิศทาง และแนวทางการพัฒนาการผลิตไม้ผลเศรษฐกิจคุณภาพ จังหวัดนราธิวาส ด้วยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เชิงกลยุทธ์ (TOWS Matrix)

กลยุทธ์เชิงรุก (SO ใช้จุดแข็งคว้าโอกาส) ใช้ประโยชน์จากจุดแข็งของกลุ่มจังหวัด เพื่อคว้าโอกาสในการพัฒนา	
๑	การใช้ศักยภาพของความหลากหลายทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ท้องถิ่น สินค้าเกษตรบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ในการแข่งขันทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนตอบสนองความต้องการของ ผู้บริโภคที่ให้คุณค่ากับสินค้าที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่น ภายใต้เครื่องหมายการค้าของจังหวัดนราธิวาส
๒	ส่งเสริมการใช้ศักยภาพด้านการวิจัยและพัฒนาของมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เพิ่มศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพผลผลิต
๓	ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์คุณภาพสูง กระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และเชิงวัฒนธรรม ดูแลรักษา และบริหาร จัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว เพื่อรักษาศักยภาพในการแข่งขัน
๔	ใช้ศักยภาพของแรงงานที่มีอยู่มากในจังหวัดนราธิวาส มาเป็นฐานสำคัญในการขับเคลื่อนภาคการเกษตร การขนส่งและโลจิสติกส์ ตลอดจน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมูลค่าสูง
๕	การใช้ฐานทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เทือกเขา ลุ่มน้ำ รวมถึงสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ที่เชื่อมโยงเครือข่ายการคมนาคม การขนส่งและโลจิสติกส์ เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การค้า การลงทุน ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST ใช้จุดแข็งเผชิญความท้าทาย) ใช้ประโยชน์จุดแข็งของจังหวัดนราธิวาส เพื่อเผชิญความท้าทาย	
๑	วางแผน และหนุนเสริมศักยภาพในการปรับตัวของเกษตรกร เพื่อเผชิญต่อความไม่แน่นอนทางด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง โรคระบาด ภัยธรรมชาติ และสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน
๒	อาศัยความสัมพันธ์ในระดับพื้นที่ เพื่อแก้ไขและบรรเทาผลกระทบจากปัญหาโรคระบาดและภัยธรรมชาติ
๓	พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานและระเบียบการค้ายุคใหม่ ที่เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและระเบียบการค้าโลก
กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO แก้ไขจุดอ่อนเพื่อคว้าโอกาส)	
๑	เกษตรกร วิชากิจชุมชน ขาดองค์ความรู้ในเรื่องการผลิตและทักษะการเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ระบบการค้า เทคโนโลยี การตลาด การพัฒนา บรรจุกัญท์ และการบริหารจัดการที่ดี ในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ ต้องเพิ่มโอกาสให้สามารถเข้าถึงการสนับสนุนเชิงนโยบายจากภาครัฐ การเชื่อมโยงของระบบเศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกประเทศ
๒	พัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมผลิตและเทคโนโลยีชีวภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูป และเพิ่มช่องทางการตลาด
๓	แก้ไขปัญหการว่างงานและกำลังแรงงานมีทักษะฝีมือแรงงานต่ำ ผ่านการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของกำลังแรงงานที่มีอยู่มากในพื้นที่เพื่อให้มีโอกาสในการรองรับการจ้างงาน จากการพัฒนาตัวของภาคอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๔	พัฒนา และบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐาน ถนน สะพาน ไฟฟ้า ประปา โครงข่ายการสื่อสารและอินเทอร์เน็ต เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานการผลิตจากผู้ผลิตรายย่อยไปสู่ตลาดภายนอก อีกทั้งเพิ่มศักยภาพแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ รองรับการค้าขายตัว ทางเศรษฐกิจและการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค
กลยุทธ์เชิงรับ (WT แก้ไขจุดอ่อนเพื่อเผชิญความท้าทาย)	
๑	ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการให้กับเกษตรกร สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะของประชาชนในพื้นที่ เช่น ทักษะการทำเกษตรมาตรฐาน ทักษะทางภาษาให้เท่าทัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคม ไปสู่ Thailand ๔.๐ และเพื่อให้มีระดับรายได้ต่อหัวประชากรที่เหมาะสมกับอัตราค่าครองชีพที่เพิ่มขึ้น

๒.๓.๔ ผลการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

ความต้องการความรู้ของชุมชน		
อำเภอ	หลักสูตร	วิทยากร
ระแงะ	การจัดการ การผลิตทุเรียนครบวงจร	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร รือเสาะ
	การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอระแงะ
จะแนะ	การผลิตทุเรียนและการจัดการโรค และแมลงศัตรูพืชในสวนทุเรียน	เลขาฯ การชาวสวนทุเรียนไทย โดยนายมะบั๊กกรี เจะเลาะ
เจาะไอร้อง	การจัดการผลผลิต และควบคุมคุณภาพผลผลิตทุเรียน	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นราธิวาส
	การลดต้นทุนการผลิต การผสมปุ๋ยใช้เอง	เกษตรกรต้นแบบเจาะไอร้อง
แว้ง	แนวทางการจัดการสวนทุเรียนในสถานการณ์ปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นราธิวาส
	การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอแว้ง
	งานปศุสัตว์กับการพัฒนาเชิงพื้นที่	เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแว้ง
ยี่งอ	การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นราธิวาส
	การผลิตทุเรียนคุณภาพ	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นราธิวาส
	การผลิตลองกองคุณภาพ	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร นราธิวาส
ศรีสาคร	โรคและแมลงที่ควรเฝ้าระวังในสวนทุเรียน	เกษตรกรดีเด่นสาขาอาชีพทำสวน ระดับจังหวัด
	เทคนิคการปลูกและดูแลสวนทุเรียน	เกษตรกรต้นแบบอำเภอศรีสาคร
	การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า	ประธาน ศคปช อำเภอศรีสาคร

ความต้องการความรู้ของชุมชน		
อำเภอ	หลักสูตร	วิทยากร
ร้อยเอ็ด	การขยายเชื้อเห็ดสลิรินร์ศมี และการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรร้อยเอ็ด
	การวิเคราะห์ดินและการใช้ปุ๋ยตามการวิเคราะห์ดิน	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอร้อยเอ็ด
	การผลิตทุเรียนคุณภาพ	ปราชญ์ชาวบ้านอำเภอร้อยเอ็ด
สหัสขันธ์	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	นางสาวอรทัย สุวรรณณิ
	การใช้สารชีวภัณฑ์และการป้องกันโรคและแมลงในสวนทุเรียน	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์
สหัสขันธ์	หลักการผลิตพืช GAP	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
	การใช้สารชีวภัณฑ์และการป้องกันโรคและแมลงในสวนทุเรียน	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
	การขยายเชื้อเห็ดสลิรินร์ศมี และการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
สหัสขันธ์	การผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพ	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
	การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์
เมืองนราธิวาส	การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์ม่าและปุ๋ยมูลไส้เดือน	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองนราธิวาส
	การลดต้นทุนการเลี้ยงปลา	เจ้าหน้าที่สำนักงานประมงอำเภอเมืองนราธิวาส
	การทำปุ๋ยชีวภาพ	เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดนราธิวาส
บาเจาะ	การจัดการสวนทุเรียนคุณภาพ	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
	การเลี้ยงผึ้งชันโรง	เกษตรกรต้นแบบอำเภอบาเจาะ
ตากใบ	การจัดการสวนมะพร้าวน้ำหอม	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส
	การจัดการโรคและแมลงในมะพร้าว	เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๒.๓.๓ ผลส่งเสริมการทำการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน
การส่งเสริมการปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ

- สนับสนุนการปลูกทุเรียน พื้นที่ปลูก ๘๐ ไร่ จำนวน ๑๕๐๐ ต้น เกษตรกร ๖๐ ราย
- สนับสนุนการปลูกมะพร้าวน้ำหอม พื้นที่ปลูก ๘ ไร่ จำนวน ๑๕๐ ต้น เกษตรกร ๕ ราย

การส่งเสริมการปลูกพืชพลังงาน

สนับสนุนต้นพันธุ์มะพร้าวแกงและปุ๋ยอินทรีย์ ให้แก่เกษตรกรอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๖ ราย เพื่อใช้ปลูกในพื้นที่ ๖ ไร่

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	พื้นที่สนับสนุน (ไร่)	จำนวนต้นพันธุ์มะพร้าวกะทิ ความสูงไม่ต่ำกว่า ๖๐ cm (ต้น)	ปริมาณปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด (กิโลกรัม)
๑	นายเจิม จอนเจิม	๕๔/๑ ม.๒ ต.พร่อน อ.ตากใบ	๑	๒๐	๙๕
๒	จ.ส.ต.ศักดิ์รินทร์ ศรีฉ่ำ	๙/๒ ม.๒ ต.พร่อน อ.ตากใบ	๑	๒๐	๙๕
๓	น.ส.ศิริพร พรหมแก้ว	๗๓ ม.๓ ต.พร่อน อ.ตากใบ	๑	๒๐	๙๕
๔	นายศุภกฤต จิตต์สมพงศ์	๓๗/๑ ม.๔ ต.พร่อน อ.ตากใบ	๑	๒๐	๙๕
๕	นายชม เทพพรหม	๙๙/๑ ม.๕ ต.พร่อน อ.ตากใบ	๑	๒๐	๙๐
๖	นางเจา ไชยสิทธิ์	๒๘ ม.๕ ต.พร่อน อ.ตากใบ	๑	๒๐	๙๐
ปริมาณปัจจัยสนับสนุน			๖	๑๒๐	๕๖๐

การส่งเสริมการปลูกพืชอาหารสัตว์

สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ถั่วหรั่ง ปุยคอก และปุยอินทรี ให้แก่กลุ่มเกษตรกรอำเภอสุโขทัย จังหวัด
 นราธิวาส จำนวน ๖ ราย เพื่อใช้ปลูกในพื้นที่ ๘ ไร่

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	พื้นที่ ต้องการ (ไร่)	จำนวน ถั่วหรั่ง (กิโลกรัม)	ปริมาณปุย คอก (กิโลกรัม)	ปริมาณปุย อินทรี อัดเม็ด (กิโลกรัม)
๑	นางฉิม รัตนบุญ	๘๘/๒ ม.๘ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย	รวมกลุ่ม ปลูกแซม ในแปลง ปาล์ม น้ำมัน พื้นที่ ๘ ไร่	๕	๑๗๐	๑๓๕
๒	นางวิไลย์ จันทร์มาตร	๑๑๓/๗ ม.๘ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย		๕	๑๗๐	๑๓๕
๓	นางลดา เขียมจันทร์	๑๑๓/๘ ม.๘ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย		๕	๑๗๐	๑๓๕
๔	นางหริบ บุตรจีน	๑๑๔/๓ ม.๘ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย		๕	๑๗๐	๑๓๕
๕	นางบุษกร แก้วเมฆ	๑๒๒ ม.๘ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย		๕	๑๖๐	๑๓๕
๖	นางสาววิไลย์ จุลเอียด	๑๒๓ ม.๘ ต.สุโขทัย อ.สุโขทัย		๕	๑๖๐	๑๒๕
ปริมาณปัจจัยสนับสนุน				๓๐	๑๐๐๐	๘๐๐

ส่งเสริมการทำเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน (๑๐๐ ราย)

ลำดับ	อำเภอ	ปัจจัยสนับสนุน	ผลลัพธ์
๑	เมือง นราธิวาส	สนับสนุนปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์ (มูลไก่) ให้แก่ตัวแทน กลุ่ม	แปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพให้ สมาชิกได้ไปศึกษา
๒	ยี่งอ	สนับสนุนปัจจัยการผลิต ปุ๋ยเคมีสูตร ๘-๒๔-๒๔ จำนวน ๒ กระสอบ ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ จำนวน ๒ กระสอบ ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ จำนวน ๒ กระสอบ ปุ๋ยอินทรีย์ จำนวน ๑๖ กิโลกรัม	แปลงเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลองกองให้มีคุณภาพภายในชุมชน ๑ แปลง
๓	รือเสาะ	สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๕ ราย (ต้นพันธุ์ ปุ๋ย สายยาง) เพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการผลิตทุเรียน คุณภาพ	แปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพ ๕ แปลง ให้สมาชิกได้ไปศึกษา
๔	แว้ง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรต้นแบบ จำนวน ๕ ราย (ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัด ศัตรูพืช (ไวท์ออยล์ และ เมตาแล็คซิล) ตาม ความต้องการกลุ่ม)	แปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพ ๕ แปลง ให้สมาชิกได้ไปศึกษา
๕	ศรีสาคร	กรรไกรตัดแต่งกิ่งด้ามยาว สามารถปรับความ ยาวได้ ๑.๘ - ๓ เมตรจำนวน ๕ อัน ตามความต้องการกลุ่ม	สมาชิกเกษตรมีกรรไกรไว้ใช้ดูแลจัดการ สวนผลไม้ภายในกลุ่ม
๖	ตากใบ	จัดซื้อแม่ปุ๋ยมาผสมเองมอบแก่เกษตรกร ต้นแบบ ๔ ราย เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้การผสม ปุ๋ยใช้เอง	แปลงเรียนการผสมปุ๋ยใช้เอง จำนวน ๔ แปลง ให้สมาชิกได้ไปศึกษา
๗	ระแงะ	สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรต้นแบบ (ต้นพันธุ์ ปุ๋ย) เพื่อจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการ ผลิตทุเรียนคุณภาพ	แปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพให้ สมาชิกได้ไปศึกษา
๘	บาเจาะ	ถุงห่อผลไม้ เมล็ดพันธุ์ผัก	สมาชิกเกษตรมีอุปกรณ์นำกลับไปใช้ ภายในสวน
๙	สุโหงปาตี	สีฝุ่นแดง ๑๐ ถุง กรรไกรตัดแต่งกิ่ง ๒๐ อัน โดโลไมต์ ๕ กระสอบ ปุ๋ยอินทรีย์ ๒๒๐ กิโลกรัม เชือราไตรโคเดอมา ๒๐๐ ถุง	แปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพให้ สมาชิกได้ไปศึกษา
๑๐	สุโหงโก-ลก	วัตถุดิบ และอุปกรณ์ผลิตไตรโคเดออร์มา	เกษตรได้ฝึกผลิตไตรโคเดออร์มา และนำ กลับไปใช้ภายในสวน

๑๑	สุคริริน	ปุ๋ยเคมี และสารกำจัดศัตรูพืช (ฟอสฟอรัส และ โปราเมท) ตามความต้องการกลุ่ม	แปลงเรียนรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพให้สมาชิกได้ไปศึกษา
๑๒	จะนะ	สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว	เกษตรกรสามารถปลูกพืชผักสวนครัวบริโภคเอง ลดรายจ่ายภายในครัวเรือน
๑๓	เจาะไอร้อง	สนับสนุนปัจจัยการผลิตให้กับกลุ่ม จำนวน ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๕ ที่มีการปลูกผักเสริมรายได้ นอกช่วงฤดูไม้ผล ซึ่งเป็นความต้องการรองที่ได้จากการจัดเวทีชุมชนในพื้นที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรเกษตรกรปลูกผักบ้านปีแถมุดอ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบูกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานภายในกลุ่มให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิผลสูงสุด

ส่วนที่ 3 ผลสำเร็จของงาน

๑. ผลลัพธ์การดำเนินงานกิจกรรม

เชิงปริมาณ

๑. เกษตรกร จำนวน ๑,๓๐๐ ราย ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ จังหวัดนราธิวาส ได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ ตามความต้องการของชุมชน
๒. เกษตรกรจังหวัดนราธิวาส ได้รับการสนับสนุนต้นพันธุ์ทุเรียน ๖๐ ราย และต้นพันธุ์มะพร้าว น้ำหอมจำนวน ๕ ราย
๓. จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกไม้ผลเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ๖๕ แปลง จำนวน ๘๒.๕ ไร่
๔. จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนไม้ผลเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ทุเรียน ๑,๕๐๐ ต้น มะพร้าว น้ำหอม ๑๕๐ ต้น
๕. เกิดพื้นที่ปลูกมะพร้าวแกงเพิ่มขึ้น จำนวน ๑๒๐ ต้น พื้นที่ ๖ ไร่
๖. เกิดพื้นที่ปลูกถั่วหรั่งเพิ่มขึ้น พื้นที่ ๘ ไร่

เชิงคุณภาพ

๑. เกษตรกรได้รับการอบรมถ่ายทอดความรู้ เรื่อง แนวทางการจัดการสวนทุเรียนในสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อสามารถปรับใช้ในแปลงของตนเองได้
๒. เกษตรกรมีแปลงไม้ผลเศรษฐกิจ เป็นแหล่งประกอบอาชีพ สร้างงาน สร้างเงิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืน
๓. จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ (ทุเรียน มะพร้าว น้ำหอม) เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจด้านเกษตรของจังหวัด
๔. เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนและบุคคลที่สนใจเข้าไปศึกษาเรียนรู้ด้านการเกษตรได้
๕. เกษตรกรมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการผลิตสินค้า การเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาระดับองค์กรเกษตรกร ตลอดจนพัฒนาและเพิ่มช่องทางการตลาดได้
๖. มีแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล จังหวัดนราธิวาส ในการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย ๑๓ ฉบับ

๒. ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานกิจกรรม

๑. การส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ คือการสร้างแหล่งประกอบอาชีพแก่เกษตรกร มีงาน มีรายได้ ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจภายในชุมชนอย่างยั่งยืน
๒. แปลงเกษตรที่ได้การสนับสนุน สามารถพัฒนาต่อยอดเป็นแปลงเกษตรต้นแบบ เพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาดูงานของคนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียง เนื่องจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการคือกลุ่มเกษตรกรที่ต้องร่วมกิจกรรมจัดเวทีชุมชนส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ และกิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน จึงมีความรู้และพร้อมที่จะพัฒนาเป็นแปลงต้นแบบ
๓. การส่งเสริมการปลูกไม้ผลเศรษฐกิจ คือการเพิ่มผลผลิตผลไม้ในพื้นที่ ส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพในพื้นที่ และผลผลิตมวลรวมภาคการเกษตรที่เพิ่มขึ้นของจังหวัด ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ

๔. นักส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ที่มีขีดความสามารถในการทำงานเชิงพื้นที่ มีทีมและเครือข่ายการทำงานร่วมกัน และมีแผนความต้องการของชุมชนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วม มีรูปแบบและวิธีการทำงานที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ ขับเคลื่อน ด้วยกลไกการส่งเสริมการเกษตร และมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕. เกิดผลสำเร็จที่ชัดเจนต่อเกษตรกรและชุมชน มีการพัฒนาอาชีพการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ การกระจายผลประโยชน์ และการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน จากแนวทางการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ ปี 2567

สำนักงานเกษตรจังหวัดนราธิวาส

จังหวัดนราธิวาส
ทั้ง 13 อำเภอ

กิจกรรม จัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ

เวทีที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลชุมชนและวางแผนการดำเนินงาน

วิเคราะห์ข้อมูลและสถานการณ์ของพื้นที่/ กำหนดเป้าหมายร่วมในการพัฒนาสินค้าหลัก สินค้ารอง/ รวบรวมความต้องการ/ปัญหาเพื่อจัดทำแผนพัฒนา

เป้าหมายพัฒนา	ปัญหา
1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่ำ
2. ลดต้นทุนการผลิต	ผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน
3. พัฒนามาตรฐานการผลิต	ขาดการสืบทอดทายาทเกษตรกร
4. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่ม	

เวทีที่ 2 ลงมือส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

แสวงหาความร่วมมือในการพัฒนาจากภาคีเครือข่ายเพื่อแก้ไขปัญหาหลัก/ส่งเสริมการทำเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

สนับสนุนองค์ความรู้และปัจจัยการผลิตตามความต้องการชุมชน เช่น

1. ความรู้การดูแลจัดการสวน พร้อมสนับสนุน ปุ๋ย อุปกรณ์ตัดแต่งกิ่ง
2. ความรู้ป้องกันศัตรูพืช พร้อมสนับสนุน ยาปฏิชีวนะ สารชีวภัณฑ์

อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ

1. ส่งเสริมการทำเกษตรของคนรุ่นใหม่เพื่อต่อยอดและสืบสานการทำเกษตรในพื้นที่
2. เกษตรกรจำนวนมากต้องการได้รับการสนับสนุนการปลูกพืชเศรษฐกิจ แต่ไม่พร้อมต่อยอดเป็นแปลงต้นแบบถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน
3. กิจกรรมส่งเสริมพืชอาหารสัตว์ กำหนดกลุ่มเป้าหมายค่อนข้างยาก เพราะในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส การปลูกพืชอาหารสัตว์ยังไม่เป็นที่นิยมมาก จึงต้องส่งเสริมต่อเนื่อง

คน
ครัวเรือนเกษตรกร : 60,200 ครัวเรือน
SF: 382 ราย YSF: 210 ราย
แปลงใหญ่ : 104 แปลง

สินค้าหลัก
ทุเรียน มะพร้าว ลองกอง
สินค้ารอง
ปาล์มน้ำมัน มังคุด ชันโรง พืชแซม

กิจกรรม

ส่งเสริมไม้ผลไม่ขึ้นต้น รองรับเมืองผลไม้

สนับสนุนการปลูกทุเรียน พื้นที่ปลูก 80 ไร่ จำนวน 1500 ต้น เกษตรกร 60 ราย

สนับสนุนการปลูกมะพร้าวน้ำหอม พื้นที่ปลูก 8 ไร่ จำนวน 150 ต้น เกษตรกร 5 ราย

ส่งเสริมพืชพลังงาน รองรับเมืองพืชพลังงาน

สนับสนุนการปลูกมะพร้าวแกง 150 ต้น พื้นที่ปลูก 8 ไร่ เกษตรกร 6 ราย

ส่งเสริมพืชอาหารสัตว์ รองรับเมืองปศุสัตว์

สนับสนุนการปลูกถั่วหรั่ง พื้นที่ปลูก 8 ไร่ เกษตรกร 6 ราย

กิจกรรม

ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้หลักสูตร

เทคนิคการปลูกและดูแลสวนทุเรียน/การจัดการศัตรูพืชด้วยวิธีผสมผสาน/การทำสวนมาตรฐาน GAP และสวนเกษตรชนิดอื่นๆ ได้แก่ มะพร้าว ปาล์มน้ำมัน และชันโรง ให้แก่ เกษตรกร 1,300 ราย

ส่งเสริมการทำเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

กิจกรรมสนับสนุนปัจจัย

สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน เพื่อส่งเสริมการทำเกษตร เช่น ปุ๋ย สารชีวภัณฑ์ อุปกรณ์ตัดแต่งกิ่ง และพืชผักสวนครัว

Model การพัฒนาการเกษตรภายใต้โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

ต้นน้ำ

- ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจ
- พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

กลางน้ำ

- พัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูป
- ส่งเสริมการรวมกลุ่ม

ปลายน้ำ

- สร้างช่องทางตลาด
- เชื่อมโยงผู้บริโภคโดยตรง

กิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนากลุ่มเพื่อยกระดับการผลิต (สนับสนุนอุปกรณ์แปรรูปผลไม้ท้องถิ่นให้ 13 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)

กิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนาเอกลักษณ์ผลิตภัณฑ์ระดับจังหวัด (สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาด ให้ 1 กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร)

กิจกรรม ส่งเสริมเชื่อมโยงการตลาดสินค้าเกษตร (นิทรรศการงานวันลองกอง)

ผลลัพธ์

จังหวัดนราธิวาสมีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

ผลลัพธ์

เกษตรกรมีความรู้และรายได้จากการทำเกษตรเพิ่มมากขึ้น

โครงการพัฒนาตามศักยภาพเชิงพื้นที่อำเภอตากใบ

พืชหลัก : มะพร้าว

รายได้ก่อนร่วมโครงการ ๖๗,๔๘๕ บาท

พืชรอง : ปาล์มน้ำมัน

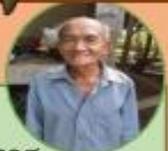
รายได้หลังเข้าร่วมโครงการ ๗๐,๘๘๖ บาท

๑

๑. จัดกลุ่มเพื่อจัดเวทีชุมชนตามแนวทางส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ที่วิเคราะห์คน/พื้นที่/สินค้า

นายบุญ คงประเสริฐ
๓๘/๑ หมู่ ๓ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

๒

๑. การจัดการโรคและแมลงในมะพร้าว โดย นายสุรัตน์ แสงจันทร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

๒. การใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมโรคและแมลงในสวนมะพร้าวการผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา โดย นางสาวจีรพันธ์ สวนทิบูลย์ นวส.ชำนาญการ

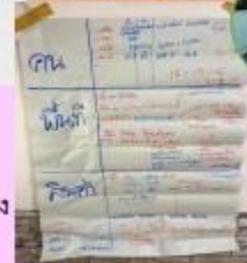
นายจันทร์ ชาญแท้
๔๒ หมู่ ๒ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

๓

๑. สรุปลักษณะผลการจัดเวทีชุมชน ตามแนวทางส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

๒. วางแผนพัฒนาการส่งเสริมเชิงพื้นที่ กระบวนการกลุ่ม เพื่อพัฒนาสู่เกษตรแปลงใหญ่ พร้อมสรุปข้อมูล โดย เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอตากใบ

นางกัญญา ทัศรังสี
๑๑๒/๑ หมู่ ๓ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

นางจิตติมา ไกรน้อย
๒๑๑/๒ หมู่ ๖ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

แปลงเกษตรต้นแบบการวิเคราะห์ชุมชน

๑. นาย ธรรมสินธ์ บุญช่วย ๒๑/๑ ม.๑ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
๒. นางนุ้ย ดุเทพ ๓๖ ม.๑ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
๓. นางศุภลักษณ์ เสาร์พูล ๒๐๓ ม.๓ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
๔. นายสว่าง ศรีเอียด ๖๑ ม.๓ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

นายชิน จอนเจิม
๑๙๗ หมู่ ๖ ต.พร่อน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๖๑,๐๐๐ บาท
รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๖๕,๓๘๐ บาท

รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๔,๓๘๐ บาท

รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๓๒,๕๐๐ บาท

รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ ๓๕,๙๗๕ บาท

รายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๓,๔๗๕ บาท

56 โครงการส่งเสริมการทำเกษตรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สร้างความมั่นคงทางอาหาร

พื้นที่

ต.ปะลุกาสาเมาะ อ.บาเจาะ
-๑๑ หมู่บ้าน (๑อบต., ๑ ทต.)
-๓,๗/๐๓ ครัวเรือน
-ครัวเรือนเกษตรกร ๑,๔๐๑
-ที่ราบลุ่ม

คน

- แปลงใหญ่ ๒ กลุ่ม
- ๑.แปลงใหญ่มะพร้าว ม.๑๑ ๕๐ ไร่
- ๒.แปลงใหญ่ลองกอง ม.๔ ๕๐ ไร่
- วสช. ๑๒ กลุ่ม สมาชิก ๒๔๐ ราย
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๓ กลุ่ม ๕๑ ราย
- จัดเวทีชุมชน จำนวน ๕๐ ราย
- ถ่ายทอดความรู้ จำนวน ๑๐๐ ราย

สินค้า

หลัก ทุเรียน

รอง ชันโรง

กิจกรรม จัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ

เวทีชุมชน ครั้งที่ ๑ ค้นหาปัญหา/ความต้องการ

- การวิเคราะห์พื้นที่และจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วม
- การเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตทุเรียน และการสร้างมูลค่าเพิ่ม
- การเลี้ยงชันโรง และช่องทางการตลาด
- ความเข้มแข็งของการรวมกลุ่ม

กิจกรรมถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

- เรื่องการเลี้ยงและจัดการชันโรง ศึกษาดูงานแปลงเลี้ยงชันโรงของเกษตรกรตัวอย่าง
- การสร้างสวนทุเรียน การจัดการสวนทุเรียน เทคนิคการผลิตทุเรียนคุณภาพ

เวทีชุมชน ครั้งที่ ๒ ถ่ายทอดความรู้

- การผลิตทุเรียนคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- การเลี้ยงและการจัดการชันโรง
- ศึกษาดูงานแปลงเลี้ยงชันโรงของเกษตรกรตัวอย่าง

สร้างเป้าหมายร่วมกัน กำหนดประเด็นในการพัฒนา

“เพิ่มคุณภาพ ลดต้นทุนการผลิต สร้างมูลค่าเพิ่ม เพิ่มช่องทางในการจำหน่าย ผ่านกระบวนการกลุ่มเกษตรกร”

จัดเก็บข้อมูลรายได้เกษตรกรก่อนเข้าร่วมโครงการ

- เป้าเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๐๐ ราย
- รายได้เฉลี่ยก่อนเข้าร่วมโครงการ ๑๒๑,๖๗๕ บ.

จัดเก็บข้อมูลรายได้เกษตรกรหลังเข้าร่วมโครงการ

- เป้าเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ ๑๐๐ ราย
- รายได้เฉลี่ยหลังเข้าร่วมโครงการ ๑๖๐,๒๗๑ บ.

ข้อมูล TPMAP

- ปี 67 - เกษตรกรตกเกณฑ์ 15 ราย
- ปี 66 (ปีที่ 2) - เกษตรกรตกเกณฑ์ 8 ราย

เวทีชุมชน ครั้งที่ ๓ ถ่ายทอดความรู้

- จัดเวทีชุมชน ส่งเสริมพืชเศรษฐกิจ
- อบรมให้ความรู้ เรื่อง การแปรรูปเพิ่มมูลค่าสินค้า

DOAE

สนง.เกษตรอำเภอบาเจาะ นราธิวาส

โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ ปี 2567 อำเภอวัง จัหวัดนราธิวาส

พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ 6 หมู่บ้านของ
ตำบลอุโบะปือซา
อำเภอวัง จังหวัดนราธิวาส

สภาพทั่วไป

ตำบลอุโบะปือซา มีสภาพทั่วไปเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไร่ยละ 90 และเป็นพื้นที่ดอน ไร่ยละ 10

1. เกษตรกรส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่มีความหลากหลาย ได้แก่ การทำสวนยางพารา การทำสวนไม้ผล ไม้ยืนต้น และอื่นๆ ซึ่งเป็นรายได้หลักของเกษตรกร
2. มีศูนย์เครือข่าย ศพค. และโรงเรียนปอ่ามบ้านใหม่ เป็นแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่
3. มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชนอยู่ในพื้นที่
4. มีเกษตรกรผู้นำ YSF SF ที่มีศักยภาพ

คน

1. อาชีพส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรชาวสวน และ มีรายได้ลดลงจากราคาผลผลิตตกต่ำ
2. ขาดความรู้ด้านวิชาการ และไม่มีการวางแผนการผลิต

แผนพัฒนา/โครงการทั้งหมดที่จะทำ/กลุ่มหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ
*****

1. การเพิ่มมูลค่าพืชผลผลิตและกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มร่วมกับ อบต. อุโบะปือซา
2. กำหนดเป้าหมายร่วมในการคัดเลือกคณะกรรมการบริหารและกำหนดกฎกติกา
3. จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการองค์ความรู้และการจัดการกลุ่ม
4. นำเสนอผลจากการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

พื้นที่

1. พื้นที่อุดมสมบูรณ์
2. มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ยางพารา สวนไม้ผล และปาล์มบ้านใหม่

สินค้า

สินค้าหลัก : ลองกอง สินค้ารอง : ปาล์มบ้านใหม่

เป้าหมายการพัฒนา

1. เกษตรกรมีองค์ความรู้ในการพัฒนาคุณภาพผลผลิตลองกอง
2. เกษตรกรสามารถรวมกลุ่มเพื่อขยายเครือข่ายการผลิต และการแปรรูปลองกองเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
3. เพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตลองกอง และสร้างผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร
4. เกิดเกษตรกรต้นแบบ และแปลงลองกองต้นแบบในพื้นที่

ผลผลิต

1. เกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 4,600 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของรายได้ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.02
2. แผนงานโครงการ จำนวน 3 โครงการ
3. แผนพัฒนาชุมชนด้านการผลิตสินค้าและการแปรรูปร่วมกับ อบต. อุโบะปือซา
4. เกษตรกรได้รับความรู้ จำนวน 100 ราย และสามารถเกิดเป็นเกษตรกรต้นแบบ และแปลงลองกองต้นแบบ

ผลลัพธ์

1. เกิดแปลงลองกองต้นแบบจำนวน 1 แปลง
2. เกิดการพัฒนาผลผลิตลองกองให้มีคุณภาพ
3. ขยายเครือข่ายการผลิตและการแปรรูป

เวที ครั้งที่ 1

ปัญหา/ความต้องการ/ศักยภาพ
*****

- เกษตรกรมีอาชีพหลัก คือ ทำสวนยางพารา แต่ปัจจุบันราคาค่าผลผลิตยางพาราตกต่ำ และเกิดโรคใบร่วงยางพารา
- เกษตรกรมีรายได้ลดลงจากราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- เกษตรกรส่วนใหญ่มีสวนไม้ผลเป็นลักษณะสวนผสม
- ไม้ผลไม่มีคุณภาพ เกษตรกรไม่มีความรู้
- มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร วิสาหกิจชุมชน SF และ YSF ที่มีศักยภาพ

วัตถุประสงค์

- การผลิตลองกองให้มีคุณภาพ วิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตลองกอง และการป้องกันการกำจัดโรคและแมลง วิทยาการจากศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ถ่ายทอดความรู้

สิ่งที่เกิดขึ้น
*****

1. เกษตรกรให้ความสนใจในการรับองค์ความรู้ เรื่อง การผลิตลองกองให้มีคุณภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลองกอง
2. เกษตรกรมีความสนใจต้องการเพิ่มมูลค่าให้กับพืชผลได้แก่ ลองกอง และต้องการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ผลผลิต และสร้างรายได้ได้อย่างต่อเนื่อง
3. เกษตรกรให้ความสนใจในการบริหารจัดการกลุ่ม เพื่อแปรรูปลองกองให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เวที ครั้งที่ 2

- แผนพัฒนาการเกษตรของตำบลอุโบะปือซา
- โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลองกอง
- โครงการส่งเสริมการรวมกลุ่มแปรรูปผลผลิตลองกองเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มบ้านใหม่ในรูปแบบแปลงใหญ่
- การบูรณาการร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโบะปือซา

เวที ครั้งที่ 3

ส่งเสริมการทำการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

ส่งเสริมการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ส่งเสริมไม้ผลไม่ยืนต้นรองรับเมืองผลไม้

- จัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านโคกมาแง
- แปรรูปผลผลิตลองกองเพื่อเพิ่มมูลค่า ได้แก่ ลองกองลอยแก้ว
- สนับสนุนปัจจัยการผลิตบรรจุภัณฑ์และฉลาก
- เกษตรกรเข้าร่วมกิจกรรม 5 ราย พื้นที่ 7 ไร่
- ได้รับการสนับสนุนต้นพันธุ์ทุเรียน จำนวน 125 ต้น
- ได้รับการสนับสนุนปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด จำนวน 1,000 กิโลกรัม

เวทีครั้งที่ 1

พื้นที่ : ราบเชิงเขาเกษตรกรส่วนใหญ่
จะทำสวน/ไม้ผล/ทำนา
คน : วิชาเขตชุมชน (1) กลุ่มแม่บ้าน (4)
SF (3) YSF (2)
สินค้าหลัก: ทุเรียน
สินค้ารอง: กัญชง สลحه

เวทีครั้งที่ 2

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพและการป้องกันโรคและแมลง โดย สนง.เกษอ. รือเสาะ
2. การบริหารจัดการกลุ่มและการตลาด โดยสนง.เกษอ. รือเสาะ

เวทีครั้งที่ 3

1. แผนพัฒนาการเกษตรตำบลลาโละ
2. โครงการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่
3. ร่วมกับหน่วยงาน (อบต., พัฒนาชุมชน) และกลุ่มเครือข่ายในการขับเคลื่อนโครงการให้เกิดผลสัมฤทธิ์
4. ผลิตภัณฑ์ : ทุกทุเรียน ทุเรียนกวน กัญชงอบ กัญชงเส้น เด็กกัญชง

ปัญหาที่พบ
ดินเสื่อมคุณภาพ/ดินทุนการผลิตสูง/
โรคและแมลง/การจัดการตลาด

ผลที่เกิดขึ้น

ผลผลิตเกษตรกรมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น
จาก 44,223 บาท เป็น 46,434 บาท
ค่าเฉลี่ยรายได้ที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15
ผลลัพธ์แปลงเรียนรู้ต้นแบบ (บ.4,บ.6)
ขยายผลสู่ชุมชน สร้างอาชีพและรายได้ให้คนในชุมชน
/โดยร่วมบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่

เป้าหมายการพัฒนา

พัฒนาคุณภาพผลผลิต/แปรรูปผลิตภัณฑ์/
เพิ่มรายได้/ลดรายจ่าย/กลุ่มเกษตรกรเข้มแข็ง

การถ่ายทอดความรู้

หลักสูตร: วิเคราะห์ดิน การผสมปุ๋ยใช้เอง
วิธีการป้องกันโรคแมลง การผลิตใช้ได้มาตรฐาน GAP
การขยายหัวเชื้อเชื้อโรคแสงสิรินรัตน์
การผลิตทุเรียนคุณภาพและการป้องกันการทำโรด
การศึกษายาเชื้อราไตรโคเดอร์มา
การแปรรูปผลผลิต: ทุกทุเรียน ทุเรียนกวน กัญชงอบ
กัญชงเส้น เด็กกัญชง
ผล: เกษตรกรร้อยละ 90 สามารถนำความรู้จากการ
ถ่ายทอดเทคโนโลยีไปปฏิบัติให้เกิดผลในแปลง
/เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน

การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

1. สนับสนุนปัจจัยการผลิตทุเรียนคุณภาพ
และขยายพื้นที่ในการปลูกทั้งพืชหลักและพืชรอง
2. สนับสนุนอุปกรณ์การแปรรูปผลิตภัณฑ์
และบรรจุภัณฑ์แก่กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

การพัฒนาสินค้า

- เริ่มต้น
- กลางทาง
- ปลายทาง

เริ่มต้น กลางทาง ปลายทาง

การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต

- การวิเคราะห์และปรับปรุงดิน
- การผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์
- การป้องกันโรคแมลง
- การศึกษายาเชื้อราไตรโคเดอร์มา
- การพัฒนาคุณภาพผลผลิตใช้ได้มาตรฐาน
- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

การบริหารจัดการกลุ่ม

- จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพฯ
- การแปรรูปผลิตภัณฑ์
- ทุกทุเรียน ทุเรียนกวน กัญชงอบ กัญชงเส้น เด็กกัญชง
- การพัฒนาบรรจุภัณฑ์

การจัดการด้านการตลาด

- ขานำผ่านตลาดออนไลน์
- Facebook
- ร้านค้าในชุมชน
- การประชาสัมพันธ์
- ออนไลน์ Facebook, TikTok
- สนับสนุนจากคนในชุมชน

โมเดล

การพัฒนาเชิงพื้นที่เพิ่มประสิทธิภาพ
การผลิต การแปรรูป
และการตลาดสินค้าเกษตร
ตำบลลาโละ (แผนระยะเวลา 5 ปี)

โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

ส่งเสริมการทำกรเกษตรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร เมืองไม้ผล อำเภอเวียง

สภาพพื้นที่
ตำบลธาราวัน ๘ หมู่ที่ปลูกไม้ผล ๑,๕๖๖ ไร่ ปลูกทุเรียน ๖๖๔ ไร่ ปลูกอินทผลุญช ๖๖๒ ไร่

คน
ออก ๗ แปลงใหญ่ ๑ กลุ่มแม่บ้าน ๑ วรส ๑ กลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑

เป้าหมาย
เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพ

การลดต้นทุนการผลิต

การพัฒนาคุณภาพการผลิตทุเรียน (GAP)

สภาพทั่วไป
ตำบลธาราวัน เกษตรกรส่วนใหญ่มีรายได้น้อยจากการทำเกษตรเชิงเดี่ยว ข้าว ไม้ผล พืชผัก และเพาะพันธุ์กล้วยไม้จำหน่าย สอดคล้องกับปัจจุบันเกษตรกรมีการปรับเปลี่ยนชนิดพืช ไม้ผล ข้าว พืชผักเพื่อปลูกทุเรียนเพิ่ม

ผลเวทีครั้งที่ 1

ศักยภาพ
1. ดินมีความอุดมสมบูรณ์
2. เกษตรกรมีความกระตือรือร้นและตั้งใจในการพัฒนาคุณภาพ
3. มีศูนย์จัดแยกผลไม้ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง

ความต้องการ
1. ความรู้ด้านการจัดการดินและปุ๋ย
2. ความรู้ด้านการจัดการทุเรียนคุณภาพ
3. ความรู้ด้านการจัดการโรคและแมลงศัตรูทุเรียน

ดำเนินการ 25/11/66
งบประมาณ 7,500 บาท เกษตรกร 50 ราย

ปัญหา
1.ขาดแรงงานการหั่นผลทุเรียน
2.ไม่มีการปลูกไม้ผล
3.แมลงศัตรูพืชเข้าทำลาย
4.เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ
5.ขาดความรู้และเทคโนโลยีในการพัฒนาคุณภาพ
6.ต้นทุนการผลิตสูง

ดำเนินการ 26/12/66
งบประมาณ 30,000 บาท เกษตรกร 100 ราย

ผลเวทีครั้งที่ 2

แผนพัฒนาโครงการทั้งหมดที่จะดำเนินงาน/หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ถ่ายทอดความรู้พื้นฐานในการบริหารจัดการกลุ่มและการวางแผนการพัฒนาชุมชน เพื่อให้เกิดการสร้างกิจกรรม
1.กิจกรรมส่งเสริมปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นรองรับเมืองผลไม้ภาค. งบประมาณ 25,000 บาท
2.การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันโรคจากเห็บโคนแบ่งกลุ่มดำเนินการ
3.การใช้ภูตตามตัววิเคราะห์ดิน เพื่อลดต้นทุนการผลิต/กลุ่มดำเนินการ

ถ่ายทอดความรู้เรื่อง แนวทางการจัดการสวนทุเรียน ในสถานการณ์ปัจจุบัน การผลิตและใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา และงานปุ๋ยสั้วกับการพัฒนาเชิงพื้นที่

ถ่ายทอดความรู้

ถ่ายทอดความรู้

ผลเวทีครั้งที่ 3

การคืนข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้ง 2 เวที เพื่อให้ชุมชนนำข้อมูลไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนและพัฒนาคุณภาพทุเรียนให้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนดพร้อมทั้งการเรียนรู้ช่องทางจำหน่ายอื่นๆ เช่น การตลาดออนไลน์ เพื่อขยายฐานการจำหน่ายได้กว้างขึ้น

ดำเนินการ 30/07/67 งบประมาณ 7,500 บาท เกษตรกร 50 ราย

กิจกรรมส่งเสริมปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นรองรับเมืองผลไม้ (ทุเรียน) เกษตรกร 5 ราย งบประมาณ 25,000 บาท

1. นายทองดี มระสะแกม	พื้นที่ปลูก 1 ไร่
2. นางอภิมิษา มีชัยมี	พื้นที่ปลูก 1 ไร่
3. นายปวีร์ดี สมกาน	พื้นที่ปลูก 1.5 ไร่
4. นายอรุณิม มระเส็ง	พื้นที่ปลูก 1 ไร่
5. นางสิริลลิตาเชื้อ มภระ	พื้นที่ปลูก 1 ไร่

โครงการ พัฒนาการตามศักยภาพของพื้นที่ ส่งเสริมการทำเกษตรเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร เมืองโมเดล อำเภอสุโขทัย-ลก

สภาพพื้นที่

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

ผลผลิตครั้งที่ 1

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

ผลผลิตครั้งที่ 2

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

ผลผลิตครั้งที่ 1

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

ผลผลิตครั้งที่ 3

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

ผลผลิตครั้งที่ 2

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

ผลผลิตครั้งที่ 4

พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่
พื้นที่ 1,000 ไร่

โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ ปี2566

อำเภอสุคิริน

เป็นตำบลเก่าแก่ เดิมขึ้นกับอำเภอเวียง ต่อมาขึ้นกับกิ่งอำเภอสุคิริน และเป็นอำเภอสุคิรินตั้งแต่ปี 2529 จนถึงปัจจุบันเป็นตำบลที่อยู่ในเขตนิคมฯ ประชากรส่วนใหญ่จึงเป็นผู้ที่อพยพมาจากที่อื่น เช่น จังหวัดสงขลา จังหวัดปัตตานี และชาวบ้านภาคอีสาน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม

พื้นที่ตำบลเค็ญ

สภาพทั่วไปเป็นภูเขา มีที่ราบเชิงเขาบ้างเล็กน้อย ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพหลักในการทำสวนยางพาราและสวนผลไม้

โครงการพัฒนาศักยภาพของพื้นที่

ส่งเสริมการทำการเกษตรเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร (เมืองผลไม้/เมืองผลิขาน/เมืองปศุสัตว์)

เกษตรสุคิรินได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลเค็ญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

เกษตรพื้นที่ ตำบลเค็ญ 535 ครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร 14,671.25 ไร่ พื้นที่ปลูกผลไม้ 41,061.63 ไร่

- การประชาสัมพันธ์โครงการที่มีความสนใจในการเข้าร่วมอบรมค่าประชาสัมพันธ์โดยตำบลเค็ญ
- การประชาสัมพันธ์ผ่านเวทีในชุมชน ตำบล ในตำบลเค็ญ
- วางแผนการดำเนินงาน
- ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อเกษตรกร
- การสนับสนุนความดีของเกษตรกร

สถานการณ์ของพื้นที่

ศักยภาพของพื้นที่

- พื้นที่เหมาะแก่การปลูกไม้ผล
- เกษตรกรมีความสนใจ
- ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาด
- ผลผลิตสามารถจำหน่ายได้

ปัญหา

- เกษตรกรขาดความรู้ในการจัดการโรคและแมลง
- ความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษา
- การผลิตสินค้าไม่ตรงต่อความต้องการของตลาด
- ความรู้ความเข้าใจมาตรฐาน GAP

กระบวนการในการดำเนินงาน

ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินงาน เพื่อความสำเร็จ

- ครั้งที่ 1 วิเคราะห์พื้นที่พร้อมจัดทำแผนแบบมีส่วนร่วมทั้งชุมชน
- ครั้งที่ 2 ถ่ายทอดความรู้ตามความต้องการของชุมชน
- ครั้งที่ 3 สรุปการจัดเวที /การถอดบทเรียน/การวางแผนการดำเนินงานในการขับเคลื่อน

กิจกรรมการพัฒนา

สัมมนา

- ส่งเสริมความรู้ผู้ประกอบการในเชิงนโยบายใหม่สู่ด้านการผลิต / การแข่งขันกับมาตรฐาน GAP

กลางน้ำ

- เกิดการร่วมกลุ่มในชุมชนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- การเชื่อมโยงตลาดในชุมชน/ตำบล/อำเภอ

ปลายน้ำ

- การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการของตลาด
- การพัฒนากลุ่มเกษตรกรแปรรูป
- การเชื่อมโยงตลาดสินค้า การส่งรูป/ภาพถ่ายมาประกวด

การเชื่อมโยงชุมชน

- เกิดภาคีเครือข่ายความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- เกิดภาคีเครือข่ายในการผลิต/แปรรูป
- การเชื่อมโยงตลาดในชุมชน/ตำบล/อำเภอ
- เกิดภาคีเครือข่าย
- เป็นแหล่งเรียนรู้ในการพัฒนาเกษตรกรในชุมชน/ตำบล

PROCESS

- การสร้างความรู้ให้แก่เกษตรกรในการดูแลรักษาโรคพืช
- การร่วมกลุ่มของเกษตรกร
- การพัฒนาคุณภาพผลผลิต

OUTPUT

- เกษตรกรสามารถผลิตผลผลิตป้องกันได้
- เกิดการร่วมกลุ่มของเกษตรกรในพื้นที่
- เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการดำเนินงานที่มีคุณภาพของตลาด

OUTCOME

- มีการผลิตสินค้าที่ตรงต่อความต้องการของตลาด/ผู้บริโภค
- เกิดการเชื่อมโยงเกษตรกรแปรรูป/สาขาที่ชุมชน
- เป็นจุดเรียนรู้ในด้านการผลิตไม้ผลที่มีคุณภาพให้แก่เกษตรกรที่สนใจ

กลไกในการขับเคลื่อน

อบต.เค็ญ

กรมวิชาการเกษตร

วิสาหกิจชุมชน

โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ ประจำปีงบประมาณ 2567 อำเภोजะเเนะ จังหวัดนราธิวาส

สภาพพื้นฐานทั่วไป

ต.ผดุงมาตรฐาน สภาพพื้นที่ราบ ที่ราบสูง

- มีทรัพยากรหลากหลาย
- มีตลาดและแหล่งรับซื้อในชุมชน
- มีกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 3 กลุ่ม
- มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ 9 กลุ่ม
- มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 3 กลุ่ม
- มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรเครือข่าย 3 ศูนย์
- มีเกษตรกรต้นแบบ SF 4 คน
- มีเกษตรกรต้นแบบ YSF 7 คน

เวทีที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลชุมชน และวางแผนการดำเนินงาน

ปัญหาที่พบ

เกษตรกรส่วนใหญ่เริ่มปลูกทุเรียนมากขึ้น แต่ขาดการจัดการที่ถูกต้อง

เวทีที่ 2 ลงมือส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่

เวทีที่ 3 คืนข้อมูลสู่ชุมชน

สรุปผลและถอดบทเรียน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มวิสาหกิจที่ประสบความสำเร็จ ในอำเภอใกล้เคียง

คน

เกษตรกรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ

พื้นที่

มีทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายอุดมสมบูรณ์

สินค้า

สินค้าหลัก : ทุเรียน
สินค้ารอง : กล้วย แตงโม สมุนไพร

ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

หลักสูตร

- การผลิตทุเรียน และการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืชในสวนทุเรียน
- การผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา และการขยายหัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่อใช้ในแปลงเกษตรช่วยลดต้นทุน

Output

- เกษตรกรมีความรู้และเข้าใจในการจัดการสวนทุเรียนมากขึ้น
- เกษตรกรปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP

Outcome

- เกิดการรวมกลุ่ม และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตทุเรียน
- มีแหล่งรวบรวมผลผลิตในชุมชนเพิ่มขึ้น

เสริมความรู้เพิ่มเติมโดย

ศพ.หรือเสาะ : การควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าในทุเรียนด้วยเห็ดเรืองแสงสีริบรีตมี

สนับสนุนปัจจัยการผลิตด้านการเกษตร

กิจกรรมส่งเสริมไม้ผล ไม้ยืนต้น รองรับเมืองผลไม้

กิจกรรม ส่งเสริมการทำเกษตรตามการวิเคราะห์ชุมชน

บู๊อินทรีย์จัดเม็ด ต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง

ต้นพันธุ์ทุเรียนหมอนทอง

ต้นน้ำ

พัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้การผลิตทุเรียนคุณภาพ และการปฏิบัติตามมาตรฐาน GAP

กลางน้ำ

ส่งเสริมการรวมกลุ่มแม่บ้านเพื่อแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์

ปลายน้ำ

ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายด้านผู้ปลูกและผู้ผลิตทุเรียน การรวมกลุ่มแปลงใหญ่ YSF / SF การเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์แก่กลุ่มแม่บ้าน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

สนับสนุนอุดหนุนให้เป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อจับเคลื่อนพัฒนา เชื่อมโยงตลาด

Model

การแปรรูปและเพิ่มมูลค่าทุเรียน

การส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส

เวทีครั้งที่ ๑ กำหนดเป้าหมายร่วมกัน

สภาพทั่วไป
ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง
- มีทั้งหมด ๑๕ หมู่บ้าน
- พื้นที่การเกษตรทั้งหมด ๓๒,๕๕๐ ไร่
- เกษตรกร ๑,๒๕๕ ครัวเรือน
- พื้นที่มีลักษณะเป็นที่ราบและติดภูเขา

ปัญหา
- เกษตรกรอายุมาก - เกษตรกรขาดความรู้ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพผลผลิต การตลาด - ไม่มีเงินทุน - ต้นทุนการผลิตสูง
ความต้องการ
- ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูป สัตว์ปีก
- พื้นที่เหมาะสม - มีจุดรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่
- เกษตรกรอินทรีย์มาหากิน
- วิสาหกิจชุมชน

คน
๑. กลุ่มแปลงใหญ่ทุเรียนตำบลบุกิต
๒. วิสาหกิจชุมชนพื้นที่
๓. เกษตรกรทั่วไป
พื้นที่ ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง
สินค้าหลัก
ทุเรียน
สินค้ารอง
การปลูกผักเสริมรายได้

การถ่ายทอดความรู้

- 1.การจัดการผลผลิตและการควบคุมคุณภาพผลผลิต
2. การลดต้นทุนการผลิต และการผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

เป้าหมายการพัฒนา
- ลดต้นทุนการผลิต
- เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย
- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต
- พัฒนามาตรฐานการผลิต
- ขยายช่องทางการตลาด
- ผลิตภัณฑ์หลากหลาย
- บรรลุเกณฑ์ได้มาตรฐาน

เวทีครั้งที่ ๒

โครงการ
1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนคุณภาพ
2. ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากเปลือกทุเรียน
3. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุน
4. ส่งเสริมการปลูกผักเสริมรายได้
หน่วยงานสนับสนุน
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบุกิต
2. สำนักงานเกษตรอำเภอเจาะไอร้อง

ผลที่เกิดขึ้น

ผลผลิต
- รายได้เฉลี่ย ๒๓,๖๗๘ บาท/จำนวนเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐๐ ร้อยละของเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้น ๕.๐๐
- เกิดแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบุกิต
- เกษตรกรได้รับความรู้ ๑๐๐ ราย
ผลลัพธ์
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรจำนวน ๑ กลุ่ม - เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆในพื้นที่
- เกษตรกรเข้าถึงข่าวสาร การประชาสัมพันธ์ และโครงการของรัฐมากขึ้น
- สร้างโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการพัฒนาผลผลิตการจัดการปัจจัยการผลิตและการตลาด

เวทีครั้งที่ ๓

1. สรุปบทเรียน /ปัญหา อุปสรรค และร่วมกันกำหนดแผนการพัฒนาในปีต่อไป
2. แผนพัฒนาการเกษตรตำบลบุกิต
3. การบูรณาการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบุกิต

การสนับสนุนปัจจัยการผลิต

- สนับสนุนปัจจัยด้านการลดต้นทุนการผลิต
- เมล็ดพันธุ์ผักเสริมรายได้ให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพเกษตรกร

- เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
- เพิ่มมูลค่าสินค้าทางการเกษตร
- รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น
- เชื่อมโยงเครือข่ายในพื้นที่

โมเดล

ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> - ลดต้นทุนการผลิต - เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต - ผลิตได้มาตรฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มมูลค่า - แปรรูปผลิตภัณฑ์ - รวบรวมผลผลิต 	<ul style="list-style-type: none"> - เชื่อมโยงเครือข่ายตลาด - จุดเรียนรู้การผลิตด้านทุเรียน

โครงการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ กิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร มีพื้นที่ส่วนใหญ่ปลูกยางพารา แต่ด้วยสถานการณ์โรคระบาดในช่วงภายในปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อปริมาณและคุณภาพผลผลิตเป็นอย่างมาก ทำให้รายได้ของเกษตรกรลดลง ประจวบกับในปัจจุบันมีพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่เกิดขึ้นมากมายและหลากหลาย 1 ในนั้นคือทุเรียน ซึ่งพื้นที่ตำบลศรีสาครเป็นพื้นที่เหมาะสมในการปลูกทุเรียน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบเชิงเขา มีลำธาร และแม่น้ำสายเล็กๆที่ไหลลงสู่แม่น้ำสายบุรี ด้วยสภาพพื้นที่และแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้เกษตรกรหลายรายหันมาปลูกทุเรียนมากขึ้น แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดองค์ความรู้ในการดูแลรักษาทุเรียนให้สมบูรณ์ ไม่ทราบวิธีการจัดการโรคและแมลงในแปลง ส่งผลให้ทุเรียนเป็นโรค ทำให้ผลผลิตยังไม่ตรงตามเกณฑ์ของตลาด เกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มในพื้นที่เป็นกลุ่มธรรมชาติ คอยปรึกษา และแนะนำการทำเรียนคุณภาพ โดยมีหน่วยงานหลายๆภาคส่วนเข้ามาคอยดูแลสนับสนุนเรื่ององค์ความรู้อยู่เสมอ

ความต้องการ

1. องค์ความรู้ในการจำแนกโรคแมลง และการเลือกวิธีการชั่งทางการตลาดใหม่ ๆ
2. องค์ความรู้ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และวิธีการเก็บรักษา
3. การคิดเกรด ทุเรียนคุณภาพ
4. การใช้ประโยชน์เศษวัสดุที่เหลือจากแปลงเกษตรผลิตปุ๋ย

พืชหลัก ทุเรียน

เวทีชุมชนครั้งที่ 1

ปัญหา

1. การระบาดของโรคและแมลง/กระรอก/ลิง
2. ไม่มีมาตรฐาน GAP
3. เกษตรกรขาดองค์ความรู้ เทคนิคในการแปรรูปสินค้า ให้เก็บรักษาได้นาน
4. ช่องทางการตลาดไม่มีความหลากหลาย
5. เกษตรกรขาดความรู้ ความเข้าใจในการผลิตทุเรียนคุณภาพ การคิดเกรด

เวทีชุมชนครั้งที่ 2

1. หลักสูตร โรคและแมลงที่ควรเฝ้าระวังในไม้ผลทุเรียน
2. หลักสูตร การผลิตปุ๋ยหมักและต่อเชื้อสารชีวภัณฑ์
3. หลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์
4. หลักสูตร อบรมเชิงปฏิบัติการด้านการตลาดออนไลน์
5. หลักสูตร อบรมเชิงปฏิบัติการการผลิตทุเรียนคุณภาพ
6. หลักสูตร การผลิตทุเรียนให้ได้มาตรฐาน GAP
7. หลักสูตร การสร้างแบรนด์และพัฒนาบรรจุภัณฑ์

เวทีชุมชนครั้งที่ 3

1. ผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรและเกษตรกรที่ได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิต ปัญหาและอุปสรรค ในการทำงานให้ถึงเป้าหมาย
2. แผนการดำเนินงานด้านการเกษตรเชิงพื้นที่ในตำบลศรีสาคร ระยะ 3 ปี
3. โครงการในแผนพัฒนาด้านการเกษตรประจำปีงบประมาณ 2568 ตำบลศรีสาคร

การถ่ายทอดความรู้

1. โรคและแมลงที่ควรเฝ้าระวังในไม้ผลทุเรียน
2. สาธิตการดูแลรักษาต้นทุเรียนที่เป็นโรครากเน่า โคนเน่า
3. เทคนิคการปลูกและดูแลรักษาทุเรียนระยะต่าง ๆ
4. ความสำคัญของ GAP สำหรับเกษตรกรและแนวทางการขอมาตรฐาน GAP
5. การผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา เพื่อป้องกันโรคเชื้อราในทุเรียน
6. การทำปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกองจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในแปลง

โมเดลในการพัฒนา

การสร้างแบรนด์ทุเรียนคุณภาพ Premium

สิ่งที่เกิดขึ้น

1. เกษตรกรสามารถจำแนกโรค แมลงได้อย่างถูกต้อง สามารถเลือกใช้ยาและสารชีวภัณฑ์ให้ตรงกับโรคที่เกิด
2. เกษตรกรมีเครือข่าย ทราบเทคนิค ในการดูแลทุเรียนระยะต่างๆ
3. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักและต่อเชื้อไตรโคเดอร์มาใช้เองเพื่อลดต้นทุน

ต้นน้ำ (สิ่งที่จะทำ)

1. จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพแปรรูปทุเรียนโออู๋วิะ
2. จัดตั้งกลุ่มส่งเสริมอาชีพผู้ปลูกทุเรียนคอลอทาว
3. สร้างแบรนด์ทุเรียนตำบลศรีสาคร

กลางน้ำ (กระบวนการ)

1. ประชาสัมพันธ์การจัดตั้งกลุ่ม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม
2. อบรมถ่ายทอดความรู้ ตามแผนการพัฒนากลุ่ม

ปลายน้ำ (ผลผลิต)

1. เกิดกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ในชุมชนด้านการผลิตทุเรียน 1 กลุ่ม
2. เกษตรกรได้รับองค์ความรู้ด้านโรคแมลง การลดต้นทุน และ ความสำคัญของ GAP จำนวน 100 คน

ผลลัพธ์

- เกิดองค์ความรู้ใหม่ ที่สามารถพัฒนาต่อยอดได้
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.2

สนับสนุน // ทรไรตัดแต่งกิ่งดำยา

